

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Академияи идоракунии давлатии
назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

Сафарзода Д.Ҷ.
«18» 04 соли 2025

ХУЛОСАИ

**кафедраи сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи Академияи идоракунии
давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Диссертатсияи Хидиров Нозимҷон Наимҷонович дар мавзӯи
“Ҳамкорӣҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар
соҳаи амният: ҳолат ва дурнамои инкишоф” барои дарёфти дараҷаи
илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.04. – Проблемаҳои
сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ: инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ
дар кафедраи сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи Академияи идоракунии
давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон омода гардидааст.

Хидиров Нозимҷон Наимҷонович соли 2018 Донишгоҳи миллии
Тоҷикистонро бо ихтисоси «Менеҷменти сиёсӣ» ва бо касби «Менеҷери
сиёсӣ» хатм намудааст (Дипломи ДТО № 0222352). Дар давраи омода
гардидани диссертатсия Хидиров Нозимҷон Наимҷонович унвонҷӯи
кафедраи сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи Академияи идоракунии
давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳсуб меёфт. Айни
замон ба сифати омӯзгори кафедраи сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи
Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистон фаъолият намуда истодааст.

Имтиҳонҳои номзадиро аз фанни забони хориҷӣ (англисӣ) 10 июни
соли 2021 бо баҳои 4 (хуб), аз фанни таърих ва фалсафаи илм 01 июни соли
2022, бо баҳои 4 (хуб), аз фанни масоили сиёсии муносибатҳои
байналмилалӣ, рушди ҷаҳонӣ ва минтақавӣ (23.00.04) 22 ноябри соли
2024, бо баҳои 5 (аъло) супоридааст.

Шаҳодатномаи №1251 дар бораи супоридани имтиҳонҳои номзадӣ аз тарафи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон дода шудааст.

Рохбари илмӣ – доктори илмҳои сиёсӣ, профессор Муҳаммад Абдурахмон Наврӯз.

Диссертатсияи Хидиров Нозимҷон Наимҷонович дар чаласаи васеи кафедраҳои сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳокима гардида, барои ҳимоя тавсия шудааст. Дар раванди муҳокимаи диссертатсия иштирок намуданд: номзоди илмҳои сиёсӣ Музафарзода Ф., доктори илмҳои сиёсӣ, профессор Қувватзода С.З., номзоди илмҳои сиёсӣ, дотсент Сафарализода Х.Қ., номзоди илмҳои сиёсӣ, дотсент Тураева З., номзоди илмҳои сиёсӣ, дотсент Наимов М., доктори фалсафа (PhD), дотсент Саъдуллоев А., номзоди илмҳои таърих, дотсент Карамалишоев К., муаллими калони кафедра Дабирҷони М., ассистент Ҷобиров И, унвонҷӯ Хидиров Н.Н., котиб Муминов М., ва дигар устодони кафедра.

Кафедраи сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон диссертатсияи Хидиров Нозимҷон Наимҷоновичро муҳокима ва баррасӣ намуда, ҳулосаҳои зеринро пешниҳод намудаанд:

Диссертатсияи Хидиров Нозимҷон Наимҷонович “Ҳамкории Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният: ҳолат ва дурнамои инкишоф” таҳқиқоти анҷомёфтаи илмист, ки дорони аҳамияти назариявӣ амалӣ ва навгонии илмӣ мебошад.

Дар диссертатсия ба омӯзиши яке аз масъалаҳои муҳимтарини замони муосир таҳлил гардида, дар он паҳлуҳои гуногуни омӯзиши масъалаи ҳамкории кишварҳои Осиёи Марказӣ дар шароити муосири геополитикӣ мавриди баррасӣ қарор дода шудааст.

Муаллиф дар таҳқиқоти худ масъалаи ҳамкории сиёсӣ амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо кишварҳои Осиёи марказӣ ва дурнамои онро дар шароити ҷаҳонишавӣ таҳқиқ намуда, масъалаи мазкурро муҳимтарин пешомади сиёсати хориҷӣ ва дурнамои инкишофи минтақаи арзёби

менамояд. Бояд тазаккур дод, ки сиёсати хориҷӣ омили асосии рушди бомуваффақияти ҳар як давлат маҳсуб меёбад. Аз ин хотир ҳадафҳои асосии муносибатҳои амниятии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои минтақа дар дурнамои дарозмуддат бо мақсади ҳифзи манфиатҳои олии кишвар бояд аз фароҳам овардани шароити муосири берунӣ барои рушди устувори гуногунарсай мамлакат, инкишофи минбаъдаи Тоҷикистон ба ҳайси давлати соҳибистиқлолу ташаббускор, дарёфти ризоият ва манфиатҳои мутақобилан судманд бо кишварҳои ҳамсоя ва созмонҳои байналмилалӣ дар чараёни ҳалли вазифаҳои иборат бошанд, ки онҳоро афзалиятҳои сиёсати хориҷии давлатамон муайян мекунанд.

Дар диссертатсияи мазкур бо мисолҳои мушаххас роҳу воситаҳои ҳифзи манфиатҳои миллӣ дар сатҳи ҳамкориҳои минтақавӣ нишон дода шудааст. Инчунин, муаллиф барои асоснок намудани фарзияҳои худ натиҷаҳои илмӣ таҳқиқоти олимони соҳаро ба таври фаровон истифода намудааст. Адабиёти илмӣ дар рафти таҳқиқот таҳлилгардида пурра ба омӯзиши масъалаҳои гуногуни ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ бахшида шудааст. Тавсияҳои амалии муаллиф хеле муҳим ва саривақтӣ мебошанд. Махсусан, масъалаҳои таҳкими ҳамкориҳои амниятӣ дар шароити равандҳои сиёсии низоми нави олам ва суботи сиёсии минтақа хеле муҳим мебошад.

Дар диссертатсия бо дарназардошти равандҳои сиёсии низоми сиёсии олам, махсусан равандҳои глобализатсионӣ солҳои охир масъалаи ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният ва дурнамои он мавриди омӯзиш ва таҳқиқ қарор дода шудааст. Диссертатсия дар заминаи таҳлилу баррасии тағйирпазирии ҷомеа хусусиятҳои муҳими ҳамкориҳои байналмилалӣ минтақавӣ дар шароити муосир мушаххас қарда шудааст. Таҳдидҳои муосири равандҳои низоми нави ҷаҳонӣ мавриди омӯзиш қарор дода шуда, дар заминаи таҳлилу баррасии онҳо шаклҳои зохиршавии хатарҳои гуногун ба минтақаи Осиёи Марказӣ муайян қарда шудааст. Заминаҳои

ташақкулёбии ҳамкориҳо дар самти сиёсати хориҷии давлат, муайян шуда, роҳу воситаҳои таҳкими он дуруст муайян гардидааст.

Маводи диссертатсия дар раванди таълими фанҳои сиёсӣ, идоракунии давлатӣ, амнияти миллӣ, геополитика, дипломатия, менечменти сиёсӣ, сотсиология ва равандҳои сиёсӣ дар таҳияи барномаҳои таълимӣ, китобҳои дарсӣ ва дигар барномаҳои давлатӣ метавонад истифода шавад. Хулосаҳо ва натиҷаҳои диссертатсия барои таҳқиқи минбаъдаи ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амнияти минтақавӣ ва роҳу воситаҳои таҳкими суботи минтақа шароит фароҳам меорад. Тавсияҳои амалии муаллиф ва хулосаҳои диссертатсия дар фаъолияти минбаъдаи Ҷумҳурии Тоҷикистон махсусан Вазорати қорҳои хориҷӣ, Кумитаи амнияти миллӣ, Вазорати қорҳои дохилӣ, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва донишгоҳҳою донишқадаҳо дар самти баланд бардоштани маърифати сиёсии ҷавонону шаҳрвандон метавонанд истифода бурда шаванд.

Нуктаҳои муҳимтарини наwgонии илмии таҳқиқот чунин пешниҳод гардидааст:

- асосҳои назариявию методологии таҳқиқи ҳамкориҳои байналмилалӣ давлатӣ муайян карда шудааст;
- заминаҳои ташақкулёбӣ ва дараҷаҳои амалишавии ҳамкориҳои минтақавӣ давлат таҳқиқу баррасӣ гардидааст;
- тағйирпазирии вазъи геосиёсии минтақаи Осиёи Марказӣ ва ҳолати амнияти минтақавӣ мавриди баррасӣ қарор дода шудааст;
- ташақкулёбии ҳамкориҳои минтақавӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният асоснок карда шудааст;
- дурнамои рушди ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ муайян ва баррасӣ гардидааст.

Дар диссертатсияи унвонҷӯ мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раванди ҳамкориҳои амниятӣ бо кишварҳои Осиёи Марказӣ мавриди омӯзиш қарор дода шудааст. Инчунин, дар таҳқиқоти илмӣ таснифоти

дурнамои фаъолияти хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи кишварҳои Осиёи Марказӣ пешниҳод карда шудааст.

Муаллиф дар ҳамаи марҳилаҳои таҳқиқот иштирок намуда, натиҷаҳои пажӯҳиши худро дар шакли мақолаҳои илмӣ чоп намудааст. Мазмуни асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар мақолаҳои зерини муаллиф баён шудааст:

I. Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чоп шудаанд:

1. [М]. Хидиров, Н.Н. Роҷеъ ба ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо [Матн] / Н.Н. Хидиров, А.Н. Муҳаммад // Ахбори институтуи фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. -Душанбе, 2020. - №2. - С. 116-121 ISSN 0235 – 005X
2. [М]. Хидиров, Н.Н. Нақши иҷлосияи XVI – уми Шӯрои Олӣ дар рӯшди муносибатҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Матн] / Н.Н. Хидиров, Ф. Ғуломносинова // Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз. 2022. -№ 4 (80), - С. 70-78.
3. [М]. Хидиров, Н.Н. Ташаккулёбии ҳамкорӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон бо созмонҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ [Матн] / Н.Н. Хидиров, // Гузоришҳои Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон. - 2022. -№ 4 - С. 99-108 ISSN 2791-0563
4. [М]. Хидиров, Н.Н. Таҳкими сиёсати хориҷии Тоҷикистон дар шароити муносири равандҳои глобалӣ. [Матн] / Н.Н. Хидиров, Ф. Ғуломносинова // Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз. 2022. -№ 4 (80), - С. 120-128.
5. [М]. Хидиров, Н.Н. Нақши Пешвои миллат дар ҳамкориҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / Н.Н. Хидиров, // Идоракунии давлатӣ. – 2022. -№ 3 (57), - С. 365-371 ISSN 2664-0651 (Print), ISSN 2664-0651(Online)
6. [М]. Хидиров Н.Н. Дигаргуншавии вазъи геополитикии минтақаи осиёи марказӣ ва таъсири он ба сиёсати хориҷии ҷумҳурии тоҷикистон. [Матн] / Н.Н. Хидиров, // Идоракунии давлатӣ. – 2022. -№ 4 (58), - С. 281-289 ISSN 2664-0651 (Print), ISSN 2664-0651(Online)

II. Мақолаҳои илмӣ дар маҷмуаи маводи конференсияҳо

7. [М]. Хидиров, Н.Н. Фаъолияти мутақобилаи Тоҷикистони соҳибистиқлол бо Созмони амният ва ҳамкори дар Аврупо. [Матн] / Н.Н. Хидиров, А.Н. // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2020. - №1. - С.33- 42.
8. [М]. Хидиров, Н.Н. Функсияҳои иҷтимоӣ ва иқтисодии мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Матн] / Н.Н. Хидиров, А.Н. // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2021. - №3. - С.54- 59.
9. [М]. Хидиров, Н.Н. Таносуби менеҷмент ва идоракунии давлатӣ дар Тоҷикистон: ҳолат ва дурнамо. [Матн] / Н.Н. Хидиров, А.Н. // “Масъалаҳои мубрами идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”. - Душанбе, 2021. - №1 (5). - С.33- 40.
10. [М]. Хидиров, Н.Н. Рушди ҳамкориҳои байналмилалӣ ҷумҳурии тоҷикистон дар шароити тағйирпазирии фазои геополитикӣ. [Матн] / Н.Н. Хидиров, А.Н. // Идоракунии зиддибуҳронӣ: таҳлил, баррасӣ ва ҷустуҷӯи механизмҳои бартарафсозии он // Конференсияи байналмилалӣ илмӣ – амалӣ, Душанбе, 25-26 ноябри соли 2021: маҷмӯи мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳо. Матбааи АИДНПЧТ. – Душанбе, 2021. – С. 610- 617
11. [М]. Хидиров, Н.Н. Таъсири равандҳои глобалӣ дар масири сиёсати хориҷӣ. Низомӣ нави ҷаҳонӣ. // Маҷмӯи мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳои конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-назариявӣ, Матабаи АИДНПЧТ. - Душанбе, 2021. – С. 299-310.

Ҳамин тариқ диссертатсияи Хидиров Нозимҷон Наимҷонович дар мавзӯи “Ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният: ҳолат ва дурнамои инкишоф” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.04. – Проблемаҳои сиёсӣ муносибатҳои байналмилалӣ: инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ барои ҳимоя тавсия мегардад.

Хулосаи мазкур дар ҷаласаи васеъи кафедраи сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 26 феввали соли 2025 қабул гардидааст.

Дар ҷаласаи кафедра 14 нафар иштирок намудаанд.

Натиҷаи овоздихӣ: тарафдор – 14 нафар, зид – нест, бетараф – нест.

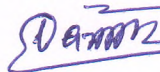
Суратҷаласаи №7 аз 26 феввали соли 2025.

Раиси ҷаласа:

мудирӣ кафедраи сиёсатшиносӣ

ва робита бо ҷомеа, номзади

илмҳои сиёсӣ

Ф. Музафарзода

Котиби ҷаласа:

М. Муминов

Имзоҳои Музафарзода Ф. ва М. Муминов – ро
тасдиқ менамоям.

Сардори раёсати кадрҳо, коргузори

ва корҳои махсуси АИД назди

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Зоирхонзода Ф.З.

Суроғай муассиса:

734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

ш. Душанбе, кӯчаи Саид Носир 33,

Тел: (+992) 987937171,

Е-mail: muzafarzoda95@mail.ru

Сомонаи расмӣ: www.apa/tj